2024

VÝROČNÍ ZPRÁVA

CHOMUTOV ZOO PARK

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

Obsah

Výroční zpráva 2024	1
Základní údaje	2
Seznam zaměstnanců	3 - 5
Úvod	6
Tomáš Ondrášek: Moje úloha v zooparku	7
Hospodaření organizace za rok 2024	9
Hospodářský výdělek	10
Technické zabezpečení provozu	12
Zoologie	13 - 23
Záchranná stanice pro handicapované živočichy	25 - 31
Psí útulek	32
Veterina	32 - 33

Volavka popelavá *(Ardea cinerea)*

ZOOPARK CHOMUTOV, p.o.

Přemyslova 259, 430 01 Chomutov, Česká republika
Email: zoopark@zoopark.cz
IČO: 00379719, DIČ: CZ00379719
č. účtu: 18439441/0100
Datová schránka: e9jk68h
Pohotovostní číslo zooparku: 703 149 059
Záchranná stanice: 778 755 177, 777 110 096

ZŘIZOVATEL:

Statutární město Chomutov
Zborovská 4602
430 01 Chomutov
Česká republika

ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH :

Unie českých a slovenských zoologických zahrad
UCSZOO

Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií
EAZA

Světová asociace zoologických zahrad a akvárií
WAZA

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Seznam zaměstnanců Zoopark Chomutov k 31. 12. 2024

Jméno a příjmení	Zaměstnání
BAZGIEROVÁ Nikol	chovatelka
BRTNICKÝ Miroslav	hlavní zoolog
BYDŽOVSKÝ Ivan	technický pracovník údržby
DUŠKOVÁ Kateřina	chovatelka
EICHLEROVÁ Martina	chovatelka
FARTÁKOVÁ Klára	pracovnice přípravny krmiv
FIALA David	chovatel
FIALOVÁ Michaela	chovatelka
FRIČOVÁ Alena	chovatelka
FRYČOVÁ Věra	vedoucí marketingového oddělení
FUKSOVÁ Petra	pracovnice přípravny krmiv
GLACNER Michaela	referent provozu
HLINOVSKÁ Renata	administrativní pracovník
HOCHMANOVÁ Šárka	chovatelka
HORA Petr	chovatel
HORÁČKOVÁ Marcela	chovatelka
HUBÁČKOVÁ Nikola	chovatelka
HUBERT Vlastimil	technik provozu
HYRMANNOVÁ Iveta	zahradnice
CHEVELCHA Oksana	údržba zeleně
JAROŠOVÁ Monika	chovatelka
JINDROVÁ Jitka	chovatelka
JINDŘICHOVÁ Petra	chovatelka
KARLOVSKÝ Michal	mistr provozu
KEJZLAROVÁ Milena	mzdová účetní, personalista
KELBICHOVÁ Kateřina	chovatelka
KLUČEROVSKÝ Jan	technik provozu Kamencového jezera
KNOBLOCH Zdeněk	řidič

Jméno a příjmení	Zaměstnání
KOLESNYK Tetiana	uklízečka
KONDÁŠ Martin	pomocný dělník
KRATOCHVÍLOVÁ Renata	uklízečka
KRAVETS Oksana	uklízečka
KREMER František	propagační referent
KROMHOLZOVÁ Ruth	hlavní pokladní KJ
KUBEŠOVÁ Kristýna	chovatelka
KUBOVÁ Alena	chovatelka
KUDLÁČEK Karel	řidič – údržbář
KUTKOVÁ Veronika	uklízečka
KYNŠT Matěj	propagační referent, pedagog volného času
LANDOVÁ Ludmila	personalista
LÖSCHANOVÁ Dana	chovatelka
MACKOVÁ Drahoslava	prodavačka
MACHOVÁ Monika	pokladní
MANDÁKOVÁ Růžena	uklízečka
MAREŠOVÁ Milena	pokladní
MESTEKOVÁ Jana	chovatelka
MIKER Miroslav ml.	pomocný dělník
MIKER Miroslav st.	pomocný dělník
NEKREDINA Margarita	uklízečka
ONDRÁŠEK Tomáš	ředitel
PAVLÍČEK Martin	provozní opravář a údržbář
PECHÁT Martin	chovatel
PECHOUŠOVÁ Denisa	chovatelka
PEJCHAROVÁ Romana	pokladní
PETERKOVÁ Blanka	chovatelka
PODOLSKÁ HŘÍVOVÁ Petra	hlavní pokladní KJ
POŽÁRKOVÁ DUŠKOVÁ Helena	chovatelka
ROLOVÁ Soňa	účetní
ROUBÍK Petr	elektrikář
SEDLÁČEK Jaroslav	chovatel

Jméno a příjmení	Zaměstnání
SCHNEEDORFER Zdeněk	údržbář - dělník
STANĚK Jaroslav	chovatel
STOJANOV Todor	chovatel
ŠETKOVÁ Simona	prodavačka
ŠÍMA David	chovatel
ŠRÁMKOVÁ Anežka	chovatelka
ŠVAJCR Hana	chovatelka
TRŽICKÁ Věra	přípravna krmiv
TRŽICKÝ Marek	provozní opravář a údržbář
TRŽICKÝ Matěj	pomocný dělník
TSYTSOLA Hanna	uklízečka
ULRYCHOVÁ Hana	pokladní
VÁCHA Ondřej	welfare specialista
VAITOVÁ Eva	hlavní účetní
VAŠÍČEK Radek	pomocný manipulační dělník
VIZIOVÁ Jitka	koordinační pracovník, projektový manažer
VOBORNÍKOVÁ Alena	chovatelka
VOSMÍK Lukáš	chovatel
ZÁLEŠÁKOVÁ Petra	chovatelka
ZOCHOVÁ Lucie	chovatelka
ZOSIKOVÁ Marcela	chovatelkal

ÚVOD

Ve druhé polovině roku 2024 proběhla v Zooparku Chomutov řada změn, která významně ovlivnila chod organizace. Rozhodnutím Rady statutárního města Chomutova byla dne 23. srpna 2024 z funkce ředitelky odvolána Bc. Věra Fryčová, a to v souvislosti s jejím obviněním v kauze údajného ovlivňování veřejných zakázek a systémové korupce. Dočasným vedením organizace byl pověřen Vlastimil Hubert, do té doby v zooparku zaměstnaný na pozici technik provozu. Zřizovatel, tj. Statutární město Chomutov vyhlásilo výběrové řízení na obsazení funkce nového ředitele a zadalo externí audit hospodaření zooparku. Výběrové řízení proběhlo 30. října 2024 a zúčastnili se ho čtyři kandidáti, jejichž jména nebyla zveřejněna.

Usnesením Rady města Chomutova č. 733/24 byl s účinností od 1. prosince 2024 jmenován do funkce ředitele Zooparku Chomutov, p.o. vítěz výběrového řízení Ing. Tomáš Ondrášek. Jeho jmenování provázely určité debaty, ale výběrová komise ho vyhodnotila jako nejlepšího uchazeče na základě zkušeností a stylu vedení kulturních a vzdělávacích organizací, profesním zázemím a koncepčním směřováním Zooparku Chomutov. Akcentem jeho koncepce bylo rozšíření zooparku o krušnohorskou faunu, zejména o ohrožené druhy regionu, posílení pozice zooparku jako veřejného prostoru se zdravými stromy a dřevinami, dále důraz na obnovu opotřebené infrastruktury a zvýšenou péči o návštěvníky s cílem obnovit důvěru a reputaci zooparku.

Skotský náhorní skot *(Bos taurus)*

TOMÁŠ ONDRÁŠEK: MOJE ÚLOHA V ZOOPARKU

Po padesáti letech existence je zoopark velkou turistickou atrakcí a bezesporu rodinným stříbrem nejen Chomutova, ale celého Ústeckého kraje. S tímto vědomím jsem se funkce ujal. Vnímám velkou oblibu zooparku u veřejnosti a současně vnímám potenciál dalšího rozvoje. A právě zde vidím mou roli – s pomocí zaměstnanců a v souladu se stanoviskem zřizovatele bych rád současný stav obohatil o další atraktivity.

Chci navázat na práci a úspěchy všech mých předchůdců, za jejichž vedení se zoopark stal prestižní a populární severočeskou atrakcí. Nejsem ale zoolog, ani veterinář. Jsem ekonom, manager a marketér. Péči o zvířata nechávám profesionálům, mým úkolem je spokojenost návštěvníků. Chci, abychom se co nejvíc přiblížili jejich představám o fungování zooparku.

Čáp bílý *(Ciconia ciconia)*

Alexandr čínský *(Psittacula derbiana)*

HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE ZA ROK 2024

Ekonomickou činnost zooparku, Kamencového jezera a skanzenu Stará Ves výrazně ovlivňuje sezónní počasí. V roce 2024 bylo počasí proměnlivé a nestálé, a přesto hospodaření skončilo kladným hospodářským výsledkem ve výši 2603 tis. Kč.
Zoopark navštívilo 260 457 a Kamencové jezero 156 254 návštěvníků. V celkovém součtu došlo oproti minulému roku k navýšení návštěvnosti o 21 120 platících návštěvníků.

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Účetní uzávěrka byla odevzdána v řádném termínu a projednána Radou města Chomutova. Návrh na rozdělení hospodářského výsledku byl schválen.

	Období		
Název položky	2024	2023	Index
Náklady celkem	109 859	109 667	100,18%
Spotřeba materiálu	12 571	13 130	95,74%
z toho: krmiva a steliva	6731	6694	100,55%
Prodej zboží	2790	2794	99,86%
Spotřeba energie	6777	5077	133,48%
Opravy	7146	7132	100,20%
Služby	13 895	15 097	92,04%
Mzdové náklady	38 691	36 425	106,22%
Sociální a zdravotní pojištění	12 461	11 549	107,90%
Zákonné sociální náklady	1926	1598	120,53%
Náklady z drob. dlouhodobého majetku	1264	4184	30,21%
Odpisy dlouhodobého majetku	10 295	10 053	102,41%
Ostatní náklady	2043	2628	77,74%

	Období		
Název položky	2024	2023	Index
Výnosy celkem	112 462	110 965	101,35%
Dotace zřizovatele	54 300	51 600	105,23%
Výnosy z dotací a transferů	2816	3276	85,96%
Výnosy ze vstupného Zoopark	19 518	22 266	87,66%
Výnosy z parkovného Zoopark	1552	1945	79,79%
Výnosy z ostatních služeb (safari, mašinka, rekreační jízdy, kočár)	2488	2686	92,63%
Výnosy příměstské tábory a výukové kurzy	605	803	75,34%
Ubytování a svatební obřady Stará Ves	1007	554	181,77%
Výnosy ze vstupného Kamencové jezero	3948	3043	129,74%
Výnosy z ubytování a parkovného Kamencové jezero	1926	1598	120,53%
Výnosy z prodaného zboží, materiálu a krmiva	6544	6416	102,00%
Výnosy z pronájmu a ustájení koní	4209	3882	108,42%
Přefakturace energií, odpadů a telefonu	1822	1432	127,23%
Provize a reklama	1753	2164	81,01%
Úroky	2030	1584	128,16%
Jiné výnosy	258	881	29,28%
Hospodářský výsledek	2603	1298	200,54%

zoovláček Amálka

TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ PROVOZU

Celoroční provoz zooparku je zabezpečován pravidelnou údržbou celého areálu. Každodenní úklid, zajištění rozvozu krmiva, kontrola zabezpečení ubikací a výběhů pro zvířata, údržba komunikací, údržba přítoku Podkrušnohorského převaděče vody pro expozice zvířat, zajištění drobných i větších oprav a zajišťování transportu zvířat.

Provedené větší práce zajištěné svépomocí:

- výstavba ocelového odstavovacího dvorku pro losy, včetně vjezdové brány a posuvných ovládacích branek
- generální oprava části oplocení výběhu sobů
- vybudování ocelového bezpečnostního koridoru mezi posuvnými bránami v areálu safari, včetně pojezdové cesty
- výroba a montáž rámů s pletivem na část dravčí voliéry po její rekonstrukci
- nové oplocení výběhu na statku

Významné opravy zajištěné odbornými firmami:

- rekonstrukce veterinární ordinace a kanceláří v přízemí správní budovy
- oprava a nátěr vyhlídky u medvědů, včetně nové střešní krytiny
- přeložka části oplocení u bývalé restaurace Pratur
- oprava dravčí voliéry, včetně zbudování kamenné stěny a vodních prvků
- vybudování pojezdových bran, včetně bezpečnostních koridorů na vjezdech do areálu safari
- nová střešní krytina na vyhlídce u tuleňů a na zázemí dravčí voliéry
- oprava dřevěného zábradlí vyhlídky u rosomáků
- rekonstrukce dřevěného zábradlí na mostku cesty k medvědům.

ZOOLOGIE

K 31. 12. 2024 choval zoopark 1290 kusů zvířat ve 155 druzích, 29 druhů bylo zapojeno do programů EEP.

SAVCI

Na jaře se narodila jehňata ovcím vřesovým, cápovým a Jákobovým *(Ovis aries)*. Také se narodilo několik kůzlat koz walliserských a kašmírových *(Capra hircus)*.

V areálu Eurosafari se narodili dva býčci skotského náhorního skotu *(Bos taurus)*. Do soukromého chovu jsme umístili ročního býka.

Dvě narozená telata, býček a jalovička, byla odchována ve stádu domácích buvolů *(Bubalus bubalis)*. Jednu ze dvou ročních jaloviček jsme odeslali do Zoo Laczna v Polsku, druhá byla přenechána soukromému chovateli.

Na začátku roku jsme od soukromého chovatele získali dvouletou samici jaka domácího *(Bos grunniensis)*. Měsíc po příchodu jsme zaznamenali její změnu chování a nespecifické zdravotní potíže. Samice následně potratila dva plody v přibližně v první třetině březosti. Zabřeznout musela ještě u chovatele před příchodem do naší zoo. Žádné zdravotní potíže se u ní v souvislosti s abortem neobjevily.

V květnu jsme z litevského Kaunasu přepravili dvě tříleté samice nížinné linie zubra evropského *(Bison bonanus)*. Obě zvířata byla následně spojena se skupinou tří zubřic v expozici v centrální části zooparku.
Ve spolupráci s o.p.s. Česká krajina plánujeme na rok 2025 odchod dvou mladých zubřic nížinné linie do chovů v ČR.

Nejočekávanějším transportem v roce 2024 byl příchod mladého samce pižmoně *(Ovibos moschatus)* ze švédské neziskové organizace Myskoxcentrum Härjedalen, který doplnil naše dvě samice Ikkumu a Freyu. Pětiletý samec Ask byl převezen na konci února a jeho aklimatizace proběhla překvapivě dobře i přes výrazně rozdílné teploty mezi Švédskem a Českem. Největším problémem byla možnost pastvy, na kterou nebyl v tuto roční dobu zvyklý. Po několika dnech se u něj objevily pohybové potíže, způsobené metabolickým selháváním z důvodu nadměrného přísunu živin z pastvy. Problém jsme řešili podpůrnou léčbou. Postupně byl stav stabilizován,

pohybové potíže ustaly a jeho začlenění do skupiny poté proběhlo bez problémů. Chováme dva samce takinů indických *(Budorcas taxicolor taxicolor)* a takinů zlatých *(Budorcas taxicolor bedfordi)*. Budeme-li do budoucna uvažovat o případném chovu především čínských zlatých takinů, je nezbytná celková rekonstrukce nejen zastaralého zázemí, ale také celé expozice.

Čtyři mláďata se narodila a odchovala ve stádě kozorožců alpských *(Capra ibex)*. Dvě roční samice jsme po domluvě s koordinátorem chovu odeslali do španělského zooparku Faunístico Lacuniacha.

Na konci března dorazil s EEP programem předjednaný tříletý samec uriala kaspického *(Ovis vignei arkal)* z Tierparku Berlin. K našemu překvapení se jednalo o uměle odchovaného berana, který více než další členy skupiny arkalů vyhledává společnost chovatelů. Nepříjemným zjištěním je i fakt, že se u něho prokázala vrozená deformace šlach, která ho omezuje při běžném pohybu. Budeme jednat s koordinátorem o řešení této situace. V průběhu léta se narodila čtyři mláďata, která se odchovat nepodařilo. Nezanedbatelnou roli bohužel hraje i to, že celý evropský chov je velmi zatížen inbrední depresí. Tyto divoké asijské ovce chová nyní jen pět institucí v počtu necelých 40 zvířat.

Sedm kolouchů bylo odchováno u jelenů milu *(Elaphurus davidianus)*. Z důvodu zákazu přesunů přežvýkavců, který vydala SVS kvůli nákazové situaci spojené s výskytem katarální horečky ovcí v Evropě, nebylo možné zrealizovat připravené odchody mladých milu.

Mufloni *(Ovis aries musimon)*

Ve stádě jelenů bucharských *(Cervus hanglu bactrianus)* se narodilo pět mláďat, do konce roku se podařilo odchovat jen dvě z nich. Situace s odchovy je každý rok jiná. Z pěti kolouchů narozených v roce 2023 se do současnosti podařilo udržet čtyři jeleny, pro které máme umístění do dalších institucí. Naše dvouletá laň doplnila chov bucharských jelenů v Tierparku Berlin. Celkově neuspokojivou situaci v evropském chovu podtrhuje i skutečnost, že letos se ve všech EAZA institucích narodilo 11 mláďat a do konce roku přežilo jen pět z nich. Každé odchované mládě je pro EEP program, který vede náš zoopark, velmi cenné, protože na konci letošního roku bylo do chovu zapojeno jen deset institucí, ve kterých bylo pouhých 43 zvířat. Stejně jako u urialů i v tomto případě platí, že celá populace v lidské péči je silně poznamenána vysokým koeficientem inbreedingu. Šance na získání nových nepříbuzných zvířat do chovu je však malá a populace bucharských jelenů každým rokem stárne.

Vzhledem ke stáří našich samic jsme na jaře dovezli z olomoucké zoo dospělou samici soba *(Rangifier tarandus)*. Na podzim uhynula čtrnáctiletá samice, proto příští rok doplníme naši skupinu nejméně ještě o jednu samici.

Složitý byl tento rok v chovu losů evropských *(Alces alces)*. Na konci května osmiletá samice porodila mrtvé mládě.

Prakticky o měsíc později, na konci června porodila jedno mládě druhá, teprve dvouletá samice, kterou jsme dovezli v listopadu loňského roku z Dánska.

Překvapení bylo o to větší, že mladá samice se pohybovala bez mláděte, protože to si adoptovala dominantní, starší osmiletá samice, která o své mládě přišla o měsíc dříve. Ta se o mládě pečlivě starala, ale vzhledem k prodlevě od jejího porodu neměla mléko. Rozhodli jsme se obě samice izolovat a mládě odebrat. Mládě bylo vitální a šlo o samici, proto jsme rozhodli losičku výjimečně uměle odchovat. Několik dalších týdnů bylo ale velmi náročných, vzhledem k opakujícím se zdravotním potížím. Vše bylo díky veterinární péči, velké starostlivosti a maximálnímu úsilí chovatelů zvládnuto. Nyní je mladá samička zdravá, ve velmi dobré kondici a je trvale umístěna v zázemí zooparku, kde umělý odchov probíhal. Čeká ji další náročná situace, a to začlenění do stávající skupiny.

Po loňském úspěšném připuštění jsme se letos dočkali historicky prvního přírůstku u středozemních miniaturních oslů *(Equus asinus)*. Oslice rodila poprvé, a i pro nás šlo o novou zkušenost s porody minioslů. Pod chovatelským a veterinárním dohledem se narodil hřebeček. První dny bylo třeba pod matku oslíka podstavovat. Po několika dnech už vše probíhalo bez problémů a malý osel v roce 2025 odejde do Zoo Ústí nad Labem.

Po domluvě s kolegy z Tierparku Berlín jsme posunuli plánované připuštění dvou poitouských oslic *(Equus asinus)* na příští rok.

O dvě narozená hříbata se rozrostlo stádo shetlandských pony *(Eqqus caballus)*. Z důvodů chronických potíží souvisejících s věkem jsme utratili 26 let starou klisnu koně domácího tarpana *(Eqqus caballus)*.

V areálu Eurosafari stále chováme dva koně Převalského *(Equus przewalskii)*, pětiletého valacha původem ze Zoo Liberec a 25letého hřebce, u kterého se i vzhledem ke stáří projevuje nervosvalová porucha koordinace pohybu pánevní končetiny, známá jako kohoutí krok. Do budoucna plánujeme příchod alespoň dvou koní, nejprve je však nutné pro ně vybudovat odpovídající zázemí.

Ještě na jaře jsme chovali nejstaršího samce tuleně kuželozubého *(Halichoerus grypus)* v evropských zoologických zahradách. Na začátku prázdnin se, ale jeho zdravotní stav velmi rychle zhoršil a vzhledem k věku a prognóze bez výhledu na zlepšení jsme museli přistoupit k eutanazii. Kašek se narodil v roce 1983 ve volné přírodě a jako osiřelé mládě byl na pobřeží nalezen rybáři. Přes záchrannou stanici v polském Kolobrzegu a Zoo Katowice se v roce 1996 dostal do Zooparku Chomutov, kde se stal otcem všech osmi zde odchovaných mláďat. Nadále nám zůstávají dvě samice. S ohledem na celkový technický stav expozice, která postrádá jakékoliv zázemí a manipulační prostory, není příchod nových zvířat možný. Pokud má chov těchto ploutvonožců v zooparku pokračovat, je nezbytné vybudovat nový, moderní areál odpovídající současným požadavkům na chov. Studie nového areálu je již zpracována.

Na konci loňského roku jsme skupinu pěti makaků magot *(Macaca sylvanus)* doplnili o dvě nové mladé samice ze Zoo Wroclaw. Kvůli možným komplikacím při začleňování nových zvířat do skupiny jsme postupovali velmi obezřetně, přesto jsme se komplikacím nevyhnuli. Jedna z nových samic se postupně zapojila do skupiny, druhá se však vůbec nezačlenila. Snaha o sblížení se členy tlupy končila opakovanými pokusy o únik z expozice, což se jí několikrát podařilo. Jakýkoli náznak komunikace od členů skupiny pro ni byl signálem k útěku. Vždy došlo k odchytu, ale po domluvě s koordinátorem usilujeme o umístění v jiné instituci.

Tuleň kuželozubý *(Halichoerus grypus)*
Legendární samec Kašek se dožil 41 let a stal se tak nejstarším tuleněm evropských chovů.

Na jaře proběhla rekonstrukce expozice dikobrazů srstnatonosých *(Hystrix indica)*. Kromě zázemí byly hlavní úpravy provedeny ve výběhu. Prostor pro zvířata byl zvětšen a upraven tak, že vzniklo pohledové bezbariérové místo, ze kterého mohou návštěvníci pozorovat dikobrazy při krmení prakticky z bezprostřední blízkosti. Do upravené expozice byly nejprve vráceny obě naše samice. Při seznamování s novým prostorem se jim podařilo najít místa, jimiž mohou utéct. I přes postupné úpravy se jim to několikrát podařilo. Vždy jsme je odchytili v areálu zooparku, ale jedna ze samic neustále hledala místa k úniku, byla neklidná, ani po delší době si na novou expozici nezvykla. Proto jsme pro ni našli umístění u soukromého chovatele. Následně byl do expozice navrácen samec. Pár dikobrazů nyní využívá celý výběh a zázemí bez problémů.

V roce 2023 odchovaná samička pandy červené *(Ailurus fulgens)* byla letos v květnu umístěna do Zoo Rostock. Vzhledem k tomu, že úspěšná reprodukce výrazně klesá po osmém roce života, s dalším odchovem u současných zvířat nepočítáme.

Ani letos jsme nezaznamenali žádné narozené mládě u manulů *(Otocolobus manul)*. Pro příští sezónu jsme se rozhodli zapojit do chovu mladou čtyřletou samici původem ze Zoo Chemnitz. Koordinátor programu tento náš návrh odsouhlasil. V rámci chovatelské spolupráce byli do Zoo Amsterdam umístěni dva roční samci kolonoka *(Mustela sibirica)*.

Po zkušenostech z minulých let byl v období možného porodu změněn přístup k režimu chovu charz žlutohrdlých *(Martes flavigula)*. V polovině března jsme jeden z párů přestěhovali do zázemí zooparku. V hlavní expozici byl ponechán pár, kde samice opakovaně rodila, i když neodchovala mláďata. Částečně byl také uzavřen návštěvnický prostor kolem expozice, aby samice měla více klidu. Po porodu samice citlivě reagovala na jakékoliv vyrušení včetně pohybu chovatelů v zázemí, což vedlo k omezení veškeré denní práce kolem expozice i v zázemí. Později bylo zjištěno, že pečuje o jedno mládě. Přes tyto počáteční problémy odchov úspěšně pokračoval a malá samička byla odchována. V letošním roce se mládě charzy povedlo odchovat jen ve dvou institucích, v Zoo Novosibirsk a v Zooparku Chomutov.

Na konci ledna porodila samice rosomáka *(Gulo gulo)* ve vyhloubené noře ve výběhu, jak se později ukázalo, tři mláďata. Opět se velmi vzorně a pečlivě o své potomky starala. Naší úlohou bylo především zajistit klid kolem expozice, dostatek

až mírný nadbytek krmení a provádět jen nezbytnou manipulaci a úklid provozních prostor. Stejně jako při prvním odchovu samice neúnavně stěhovala malé rosomáky z nor ve výběhu do boudy na dvorku a zpět. V jedenácti týdnech se nám podařilo mláďata poprvé odchytit. Provedli jsme veterinární kontrolu, během které jsme zjistili, že máme dva malé samce a samici. Mláďata byla také odčervena a načipována. Při dalším odchytu a zdravotní kontrole v polovině května jsme mladé rosomáky navakcinovali. Celý odchov díky perfektní péči matky proběhl bez jakýchkoliv problémů a nyní již dojednáváme s EEP koordinátorem odchod odchovaných zvířat do dalších zoologických zahrad.

Volavka popelavá *(Ardea cinerea)*

PTÁCI

Na začátku roku jsme ukončili chov pelikánů bílých *(Pelecanus onocrotalus)*, které zoopark choval od roku 1981. Celá skupina byla odeslána do belgického soukromého zooparku. Nyní se soustředíme jen na chov pelikánů kadeřavých *(Pelecanus crispus)*. Jednáme s koordinátorem EEP programu o příchodu dalších ptáků, kteří rozšíří stávající skupinu.

Na podzim roku 2023 začala nezbytná rekonstrukce voliéry pro velké dravce v blízkosti dolního vchodu. Byly provedeny nové nátěry ocelové konstrukce, byla instalována nová kamenná zadní stěna a nové parkosy. Došlo k částečné změně dispozic jednotlivých voliér. Modernizován byl kamerový systém. Po dokončení v květnu byl do expozice umístěn pár supů bělohlavých *(Gyps fulvus)* společně s loňským odchovaným mládětem, pár orlosupů bradatých *(Gypaetus barbatus)* a po páru sokolů stěhovavých *(Falco peregrinus)* a rarohů velkých *(Falco cherrug)*. Do postranní menší voliéry byl na letní období umístěn pár dytíků úhorních

(Burhinus oedicnemus). Ti zde byli až do října, kdy jsme po útoku predátora o oba ptáky přišli. Zůstal jen samotný samec umístěný v zázemí, kterého se podařilo v závěru roku dopárovat mladou samicí ze Zoo Heidelberg.

U sov zahnízdilo všech osm druhů. Odchov se podařil u výrečků malých *(Otus scops)*, sýčků obecných *(Athene noctua)*, sov pálených *(Tyto alba)*, sovic krahujových *(Surnia ulula)* a puštíků bradatých *(Strix nebulosa)*.

Pro bradaté puštíky tento rok nedopadl dobře. Krátce po odchovu mláďat uhynula dospělá samice, následně všechna tři letošní mláďata i chovný samec. Společným znakem úhynů byl nález spor plísní rodu *Aspergillus*.

Úspěšný byl rok pro naše krkavcovité. V loňském roce dovezený pár strak toulavých *(Dendrocitta vagabunda)* úspěšně vyvedl tři mláďata, samce a dvě samice. Jedná se o první odchov tohoto druhu v rámci Unie českých a slovenských ZOO. Odchovanou samičku jsme na konci roku vyměnili se Zoo Lešná za nepříbuznou samici, což umožní složení nového nepříbuzného páru.

Větší počet mláďat byl odchován i v kolonii strak modrých *(Cyanopica cyana)*, které jsou chovány ve velké průchozí voliéře.

Pět mláďat bylo úspěšně odchováno dvěma páry dudků chocholatých *(Upupa epops)*, které jsme převezli v loňském roce. Jedna odchovaná samička byla koncem roku přenechána do Zoo Drážďany.

Na začátku června se vylíhla dvě mláďata jeřábům bělošíjím *(Grus vipio)*. Bohužel jedno z nich zmizelo krátce po vylíhnutí. Druhé si ve stáří dvou měsíců zlomilo nohu tak nešťastně, že jediným řešením byla euthanasie.

Ve vodní průchozí voliéře je chován handicapovaný pár čápů bílých *(Ciconia ciconia)*. Letos vyvedl tři mláďata, která byla ve spolupráci se Safari Dvůr Králové úspěšně vypuštěna do volné přírody.

V blízkosti Kamenného rybníka pravidelně hnízdí divoký pár čápů, který letos odchoval také tři mláďata. V prostoru Kaštanky bylo připraveno nové hnízdo pro další pár čápů, který se zde objevil. Ptáci hnízdo akceptovali a usadili se zde.

Husa indická *(Anser indicus)*

PLAZI

Nově zrekonstruované prostory venkovních expozic terária, které byly otevřeny v předchozím roce, se osvědčily. Druhům zde chovaným se daří, prospívají a zatím se nepotýkáme s žádnými zásadními problémy.

I nadále mohou návštěvníci pozorovat zmije obecné *(Vipera berus)* a želvy suchozemské – želvu žlutohnědou *(Testudo graeca)*, želvu zelenavou *(Testudo hermanni)*, želvu stepní *(Testudo horsfieldii kazachstanica)* a želvu vroubenou *(Testudo marginata)*.

V samostatné expozici je umístěna skupina želv bahenních *(Emys orbicularis)*. Jejich expozice je koncipována tak, že umožňuje zimování ve venkovním jezírku. Bohužel si želvy pro své zimování vybraly nevhodné místo, proto byly na zimu přemístěny do zázemí terária. Úspěšný odchov osmi mláďat svědčí o tom, že se jim v expozici daří.

Stejně tomu bylo i v kolekci užovek. Pět mláďat bylo odchováno u užovek žebříčkových *(Rhinechis scalaris)*, užovek stepních *(Elaphe dione)* se odchovala čtyři mláďata, další čtyři jedince jsme odchovali u užovek amurských *(Elaphe schrencki)* a užovek stromových *(Zamenis longissimus)*. Dvě mladé užovky stromové vylíhlé v předchozím roce byly přenechány britské zoo v Herdforshiru a další dvě Spolku Zamenis. Toto sdružení se převážně zabývá budováním líhnišť, péčí o kamenné zídky, výzkumem a systematickým sledováním unikátní populace stromových užovek v okolí Stráže nad Ohří.

Skupina zmijí růžkatých *(Vipera ammodytes)* se rozrostla o osm odchovaných jedinců.

Další mláďata se podařilo odchovat u gekončíka nočního *(Eublepharis macularius)* a scinků válcovitých *(Chalcides ocellatus)*.

Úspěchem je také odchov více jak 20 mláďat bičochvosta *(Takydromus dorsalis)*. Tato malá ještěrka, známá také jako ještěrka sakishima, je endemitem souostroví Jaejama patřícímu k Japonsku.

Po dlouhé řadě úspěšných let byl letos odchován jen jeden jedinec blavora žlutého *(Pseudopus apodus)*. Pravděpodobně to bylo způsobeno úhynem jednoho ze dvou

nejstarších a největších samců, který svým dominantním projevem během období páření stimuloval k aktivitě ostatní zvířata. Přesto je náš odchovaný jedinec a dva v Zoo Erfurt jedinými letos odchovanými blavory v EAZA institucích. Do Zoo Ústí nad Labem jsme přenechali čtyři mláďata odchovaná v loňském roce.

MEDÚZÁRIUM

Druhý rok je v provozu expozice medúz, která se setkává s velkým zájmem návštěvníků. V rámci optimalizace provozního systému byly pořízeny elektrické záložní zdroje, potřebné pro zajištění základního chodu medúzária v případě výpadku elektrického proudu.

I přes omezené prostorové možnosti se nám podařilo vytvořit v zázemí malou odchovnu pro chov polypů a následné množení některých druhů medúz. V letošním roce jsme jediná česká zoo, kde takový odchov probíhá. Podařilo se nám rozmnožit celkem pět druhů: *Aurelia aurita, Eirene lactoides, Stomolophus meleagris, Mastigias papua, Sanderia malayensis*.

Talířovka kompasová *(Chrysaora hysoscella)*

Zmije růžkatá *(Vipera ammodytes)*

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO HANDICAPOVANÉ ŽIVOČICHY

Od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 bylo do stanice přijato celkem 690 zvířat.

U dalších 50 zvířat se odchyt nezdařil, nebo bylo zvíře po prohlídce na místě vypuštěno. Bylo přijato také 81 domácích zvířat, a to včetně exotických. Jednalo se o poštovní holuby, korelu chocholatou, krajtu královskou, kura domácího, morčata domácí či potkany domácí.

Celkem tedy záchranná stanice řešila 740 jednotlivých zvířat.

Kategorie	Počet
Savci	191
Ptáci	530
Plazi	3
Obojživelníci	16
CELKEM	740

Záchranná stanice přijímala živočichy ze spádových oblastí Chomutov, Kadaň, Podbořany a Most. Přijímáni byli také jedinci z jiných spádových oblastí (Bílina, Litvínov, Louny, Teplice, Ústí nad Labem, Žatec a v jednotlivých případech také z Berouna a Ostrova). Většinou se jednalo o situace, kdy lidé sami kontaktovali záchrannou stanici a po domluvě zvíře sami dopravili. V 251 případech se jednalo o výjezd za účelem odchytu zvířat. Celkem pracovníci záchranné stanice najeli 9333 km.

Práci v záchranné stanici vykonávají 2–3 zaměstnanci. Zvířata jsou přijímána v prostorách záchranné stanice, kde si je pověřený pracovník převezme a následně společně se smluvním veterinářem provede kontrolu zdravotního stavu zvířete, zajistí jeho případné ošetření a pokud je to nezbytné, i umístění ve stanici. O každém příjmu je veden písemný záznam opatřený pořadovým číslem.

Záznam o příjmu obsahuje identifikační údaje o nálezci, místě a době nálezu a o zdravotním stavu zvířete a jeho originál je archivován. Veškerá přijatá zvířata jsou evidována v databázi, kterou poskytl ČSOP, a v evidenci zvířat, kterou si vede Zoopark Chomutov.

V roce 2024 stanice přijala o 192 živočichů více než v předchozím roce. Stejně jako v předešlých letech se nejčastěji jednalo o ježky (98), holuby domácí (72) a poštolky obecné (65). Počet řešených rorýsů obecných oproti roku 2023 mírně poklesl (z 54 na 45), přesto jsou mezi nejčastěji přijímanými druhy. Stejně tak poklesl i počet zajíců polních (z 44 na 34), přičemž z celkového počtu řešených jedinců bylo 28 mláďat. Většina přijatých mláďat byla poraněná, vysílená nebo prokazatelně osiřelá (20). Sedm mláďat bylo zbytečně, byť v dobré víře, odchyceno lidmi a jedno mládě bylo zabaveno dětem, které si s ním hrály.

Obdobný scénář často nastává i u srnčích mláďat, která se lidé snaží zbytečně zachraňovat. V roce 2024 neevidujeme žádný zbytečný odchyt z celkových 4 případů (2 mláďata + 2 dospělci).

Nejvíce jedinců bylo tradičně přijato v měsících červenci (120), květnu (105) a červnu (102), nejméně pak v únoru (12), lednu (19) a březnu (27). Znatelný meziroční nárůst případů byl zaznamenán v září (o 42 více) a říjnu (o 43 více). Měsíc duben zaznamenal sice největší nárůst řešených exemplářů (o 47 více), tento nárůst byl ovšem způsoben opakovaným výjezdem ke kachně s 13 mláďaty, která se zasekla v hasičské nádrži a nedařilo se je vyndat. Na podzim a v zimě byli přijímáni především ježci, kteří byli příliš malí pro úspěšné přezimování. Oproti minulému roku bylo letos řešeno 51 ježků navíc, což je nárůst více jak 100 %. Zajímavým případem byl odchyt 16 ropuch zelených, které se nacházely ve vlakovém podchodu zastávky Kadaň–Prunéřov.

Měsíc	ks	Měsíc	ks
leden	19	červenec	120
únor	12	srpen	79
březen	27	září	74
duben	71	říjen	66
květen	105	listopad	34
červen	102	prosinec	31

Je naší dlouholetou zkušeností, že v největším počtu přijímáme jedince se zraněním (257) a mláďata (232). Tyto případy tvořily 66 % veškerých příjmů. Nejvíce mláďat bylo přijato v jarních měsících, především ptáčata. Z kategorie zranění byli přijímáni jedinci nejvíce z důvodu fraktur (58), pokousání jiným živočichem (56), pohmoždění nebo drobných ran neznámého původu (42), otřesení po nárazu na překážku (34) a zranění dopravou (22).

Kategorie	ks	Kategorie	ks
infekce	5	vysílení	65
mláďata	232	otrava	9
odchyt	65	zranění	257
transfér	3	kadáver	8
výjezd	55	ostatní	39
deponace	1	zabavení	1

Mezi zvláště chráněné druhy naší fauny dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny přijaté do záchranné stanice patřili zástupci kriticky ohrožených druhů (sokol stěhovavý a želva bahenní), silně ohrožených druhů (čáp černý, chřástal polní, kavka obecná, krahujec obecný, moták pilich, netopýr dlouhouchý, netopýr hvízdavý, netopýr parkový, netopýr pestrý, netopýr rezavý, plšík lískový, ropucha zelená, sova pálená a užovka hladká) i ohrožených druhů (krkavec velký, moták pochop, potápka roháč, rorýs obecný, veverka obecná, vlaštovka obecná a výr velký).

Charza žlutohrdlá *(Martes flavigula)*

DRUH	114/1992	POČET	DRUH	114/1992	POČET
volně žijící zvířata					
bažant obecný	-	2	poštolka obecná	-	65
čáp černý	SO	1	potápka roháč	O	1
čížek lesní	-	1	potáplice malá	-	1
drozd kvíčala	-	4	prase divoké	-	1
drozd zpěvný	-	2	psík mývalovitý	-	2
holub hřivnáč	-	31	„ptáče"	-	39
hrdlička zahradní	-	19	puštík obecný	-	1
husa polní	-	1	racek sp.	-	3
chřástal polní	SO	1	racek bělohlavý	-	3
ježek sp.	-	31	racek chechtavý	-	2
ježek východní	-	60	racek stříbřitý	-	3
ježek západní	-	7	racek velký	-	1
jiřička obecná	-	10	rehek domácí	-	9
kachna divoká	-	42	ropucha zelená	SO	16
kalous ušatý	-	10	rorýs obecný	O	45
káně lesní	-	16	sojka obecná	-	5
kavka obecná	SO	6	sokol stěhovavý	KO	2
kos černý	-	19	sova pálená	SO	2
krahujec obecný	SO	3	srnec obecný	-	4
králíček obecný	-	2	straka obecná	-	27
krkavec velký	O	1	strakapoud malý	-	5
křivka obecná	-	1	strakapoud velký	-	3

DRUH	114/1992	POČET	DRUH	114/1992	POČET
volně žijící zvířata					
kuna skalní	-	8	strnad obecný	-	1
labuť velká	-	7	sýkora koňadra	-	4
liška obecná	-	2	sýkora modřinka	-	8
moták pilich	SO	1	sýkora uhelníček	-	1
moták pochop	O	1	špaček obecný	-	2
mýval severní	-	1	užovka hladká	SO	1
netopýr dlouhouchý	SO	2	veverka obecná	O	13
netopýr hvízdavý	SO	1	vlaštovka obecná	O	9
netopýr parkový	SO	5	volavka popelavá	-	3
netopýr pestrý	SO	5	vrabec domácí	-	11
netopýr rezavý	SO	2	vrabec polní	-	1
netopýr sp.	SO	6	vrána černá	-	3
pěnice slavíková	-	1	výr velký	O	1
pěnkava obecná	-	8	zajíc polní	-	34
plšík lískový	SO	1	želva bahenní	KO	1
polák chocholačka	-	1	žluna zelená	-	4
CELKEM					659

DRUH	114/1992	POČET	DRUH	114/1992	POČET
zvířata chovaná v zajetí – uniklá / odložená					
holub domácí	-	72	kur domácí	-	1
korela chocholatá	-	1	morče domácí	-	3
krajta královská	-	1	potkan obecný	-	2
křeček zlatý	-	1			
CELKEM					81
CELKEM VŠECH ZVÍŘAT					740

Záchranná stanice má na webu zooparku vlastní stránku, na které lze nalézt informace o provozní době stanice a také důležité kontakty. O některých handicapovaných živočiších jsme také informovali prostřednictvím tiskových zpráv či prostřednictvím sociálních sítí.

V roce 2024 se záchranná stanice podílela na vzdělávací a osvětové činnosti v rámci programu příměstských eko-táborů pro děti, které pořádá Zoopark Chomutov v době letních prázdnin.

Gekončík noční *(Eublepharis macularius)*

PSÍ ÚTULEK

Psí útulek provozuje jako samostatnou jednotku v rámci zooparku MVDr. Marek Halounek.

Do psího útulku bylo v roce 2024 přijato 87 zatoulaných či opuštěných psů. K adopci bylo vydáno 72, dva uhynuli a 72 bylo vydáno zpět majitelům. Do kafilerního boxu bylo sebráno devět kadáverů, převážně přejetých zvířat. V útulku končili převážně psi s různým typem problémového chování (útěk, agresivita, stres z odloučení atd.) Tito psi zůstávali déle, velmi těžko se pro ně hledali noví majitelé.

Většina přijatých psů pocházela z odchytů od městské policie. V rámci městského kastračního programu byly provedeny kastrace 11 kocourů a 21 koček z různých chomutovských lokalit.

Za velké účasti veřejnosti se usktečnil dne 21. 12. Den otevřených dveří. Z důvodu zajištění hygienických podmínek pro zvířata probíhala každodenní údržba. Žádná významná rekonstrukce realizována nebyla, byly provedeny menší opravy, např. nátěr kotců.

VETERINA

Smluvním veterinárním lékařem zooparku je MVDr. Jan Hošek, který dohlíží na plnění úkolů v Plánu preventivní veterinární péče.

V průběhu roku 2024 bylo předmětem péče především ambulatní vyšetřování zvířat přijatách do stanice pro handicapované živočichy, několik ambulantních vyšetření provedených před odchodem zvířat do jiných zoologických zahrad a preventivní vakcinace vybraných druhů šelem, plazů a ptáků dle vakcinačního schématu.

Druhým veterinárním lékařem zooparku je MVDr. Kateřina Sedláčková, která se specializuje zejména na velká zvířata.

Díky společnému úsilí a pečlivé práci se podařilo zajistit vysoký standard veterinární péče pro všechna zvířata, od novorozených mláďat až po nejstarší chované jedince. Prioritou byla především preventivní zdravotní péče. Důraz byl kladen na pravidelné vakcinace, parazitologické kontroly a detailní monitoring všech chovanců. Tato opatření pomohla předejít závažným onemocněním a udržet zvířata ve výborné kondici. Investováno bylo i do modernizace veterinárního vybavení, které umožňuje přesnější diagnostiku a efektivnější léčbu.

Speciální péče byla věnována i nejstarším zvířatům, která potřebují individuální přístup a zvýšenou pozornost:

- **Medvědi**: oceňují benefity individuálně sestaveného programu péče. Zaměřili jsme se na léčbu drobných pohybových obtíží, typických pro starší jedince.
- **Kůň Převalského**: veterinární péče se soustředila na péči o pohybový aparát a kopyta.
- **Vodní buvol**: nejstaršímu buvolovi byla přizpůsobena výživa s doplňky.

Veterinární péče hrála významnou roli v zajištění zdraví našich zvířat a úspěšném odchovu mláďat. Díky nasazení našeho týmu jsme mohli udržet trvale vysokou úroveň, která je základním pilířem práce v tomto segmentu péče o chovaná zvířata.

Medvěd hnědý *(Ursus arctos)*

Zpracoval: Kolektiv zaměstnanců Zoopark Chomutov
Editoval: Ing. Tomáš Ondrášek, ředitel Zooparku
Fotografie: zaměstnanci Zooparku Chomutov
Grafické zpracování: Tereza Kotíková

Pižmoň grónský *(Ovibos moschatus wardi)*